

Nr 379.

Av herr **Johannesson**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående höjning av premierna till vissa värnpliktiga m. m.

Enligt Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen föreslås, att i 29 § 1 mom. a), b), d), e) och f) kungörelsen den 21 december 1945 (nr 881) omförmälda premier till vissa värnpliktiga från och med den 1 januari 1947 skola höjas att utgå med respektive 1 000 kr., 3 000 kr., 600 kr., 1 000 kr. och 3 000 kr. Departementschefen anför, att som huvudregel bör kunna gälla, att den högre premien skall utgå för premieberättigande utbildning eller tjänstgöring, som påbörjats efter tidpunkten för ikraftträdandet av de nya bestämmelserna om premier. Som en övergångsform föreslås därjämte, att premierna för utbildning, efter genomgången underofficersutbildning, vid 1946—1947 års kadettskolor samt för den utbildning till flygförare eller bombfällare och navigatör, som pågår vid utgången av december 1946, bestämmas till 2 500 kr.

De värnpliktiga, som fullgjorde sin underofficers- och officersutbildning före den 1 oktober 1945, hade hela sin utbildning förlagd till beredskapstiden, då intresset för försvaret och befälsutbildningen var som starkast. Genom sin längre utbildning kommo de ej heller att intaga någon särställning i förhållande till sina jämnåriga kamrater, som under praktiskt taget motsvarande tid hade att fullgöra beredskapstjänst. Dessutom utgick hela beredskapstiden en i jämförelse med tiden före och efter beredskapsperioden avsevärt förhöjd lön.

En helt annan situation uppstod för årsklasserna 1943 och 1944 K, som hade att fullgöra sin längre tjänstgöring under fredsförhållanden. De ha haft en sämre ställning i löneavseende än tidigare årsklasser samtidigt som de fått en avsevärt försenad civil utkomst eller fördröjd civil utbildning i förhållande till sina jämnåriga kamrater, som icke uttagits till fortsatt utbildning. Det är därför helt naturligt att frågan om förhöjda premier blivit väckt av värnpliktiga ur dessa årsklasser. I föreliggande proposition ha de emellertid utslutits från rätten till högre kompensation.

Då de premier som utgå och efter föreslagen förhöjning komma att utgå till värnpliktiga, vilka fullgjort längre utbildning, huvudsakligen äro avsedda som kompensation för det ekonomiska avbräck, som vållas dessa, synes det vara en enkel gärd av social rättvisa, att de högre premiebeloppen även komma ovan berörda värnpliktiga till del. Det torde också kunna betraktas

som ur statens synpunkt önskvärt, att de värnpliktsgrupper, det här gäller, känna att de få en kompensation, som i stort sett är likartad med den som de yngre kamraterna erhålla. I annat fall är det att befara, att intresset minskar för att frivilligt underhålla kunskaperna, vilket på längre sikt kan komma att medföra ogynnsamma verkningar för försvaret.

På grund av vad ovan anförts tillåter jag mig hemställa,

att riksdagen ville vidtaga de ändringar i Kungl. Maj:ts proposition, som på grund av vad i det förestående angivits kunna anses påkallade.

Stockholm den 29 oktober 1946.

Ewald Johannesson.
